JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS ANTONIO LA PERGOLA

17 päivänä kesäkuuta 1997 *

1. Ennakkoratkaisukysymys, jonka Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad de Extremadura (Sala de lo Social; jäljempänä Tribunal Superior) on nyt esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle, koskee neuvoston asetuksen N:o 1408/71 [1] (jäljempänä asetus) 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan (nykyään g alakohta) tulkintaa vastaavaan kansalliseen lainsäädäntöön sekä niihin tosiseikkoihin nähden, jotka vastaavat sen asian Lafuente Nieto [2] tosiseikkoja, jossa yhteisöjen tuomioistuin antoi tuomion nyt käsiteltävien asioiden kirjallisen käsittelyn päättämisen jälkeen.

I Pääasioiden kohde

2. Kuten Lafuente Nieto, myös Naranjo Arjona, Vicente Mateos ja García Lázaro, jotka kaikki kolme ovat Espanjan kansalaisia, olivat työskennelleet Espanjan kuningaskunnan alueella muutamien vuosien ajan ennen kuin käyttivät perusoikeuttaan vapaaseen liikkumiseen ja asettuivat Saksan liittotasavallan alueelle jäädenn sinne työskentelemään palkattuina työntekijöinä.

Tarkemmin sanottuna Naranjo Arjona maksoi maaliskuusta 1951 kesäkuuhun 1968 pakollisia vakuutusmaksuja Espanjan lainsäädännön nojalla ja tammikuusta 1966 maaliskuuhun 1991 Saksan lainsäädännön nojalla; Vicente Mateos maksoi vakuutusmaksuja Espanjassa (ensin aikaisemman sosiaaliturvajärjestelmän SOVI:n ja myöhemmin Régimen General de la Seguridad Social -järjestelmän nojalla) huhtikuusta 1942 helmikuuhun 1962 ja Saksassa tammikuusta 1963 tammikuuhun 1989 siten, että vakuutusmaksujen maksaminen keskeytyi välillä; García Lázaro maksoi vakuutusmaksuja Espanjan lainsäädännön nojalla helmikuusta 1961 joulukuuhun 1964 ja Saksan lainsäädännön nojalla tammikuusta 1961 heinäkuuhun 1987, niin ikään siten että vakuutusmaksujen maksaminen keskeytyi välillä.

3. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Instituto Nacional de la Seguridad Social (jäljempänä INSS) myönsi vuonna 1994 Naranjo Arjonalle 1.4.1991 alkaen vanhuuseläkkeen, joka oli laskettu ottaen huomioon Arjonan vakuutusmaksun perusteiden

* Alkuperäinen kieli: italia.

1 — Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 (EYVL L 149, s. 2), sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna, ajan tasalle saatettuna ja mukautettuna muun muassa sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen N:o 1408/71 sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 muuttamisesta ja ajan tasalle saattamisesta 2 päivänä kesäkuuta 1983 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdoista ja perustamissopimusten mukautuksista tehdyn asiakirjan (jäljempänä liittymisasiakirja) liitteessä I olevalla VIII luvulla (EYVL 1985, L 302, s. 23, ks. s. 170) sekä 30.4.1992 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1248/92 (EYVL L 136, s. 7), jolla asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohta korvattiin g alakohdalla. Asetusta on muutettu joulukuussa 1992 julkaistun konsolidoidun version (EYVL L 325, s. 1) jälkeenkin.

2 — Asia C-251/94, Lafuente Nieto, tuomio 12.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4187).

keskiarvo vuosina 1960—1968 (eli niinä kahdeksana viimeisenä vuotena, jolloin Arjona maksoi vakuutusmaksuja Espanjan sosiaaliturvajärjestelmään ennen Saksaan muuttoaan) siten, että vakuutusmaksun perusteita korotettiin yleisen kuluttajahintaindeksin kuukausittaisilla muutoksilla (lukuun ottamatta kahden viimeisen vuoden perusteita).

Naranjo Arjona riitautti INSS:n päätöksen Juzgado de lo Social de Badajozissa (jäljempänä Juzgado) ja kiistämättä toimivaltaisen laitoksen käyttämää laskentamenetelmää hän väitti muun muassa, että samaa menetelmää olisi pitänyt soveltaa hänen kahdeksan viimeisen työskentelyvuotensa (1982—1991) vakuutusmaksun perusteisiin, vaikka hän oli tänä aikana maksanut vakuutusmaksuja yksinomaan Saksassa.

4. Sen jälkeen kun Saksassa vuonna 1989 pysyvästi täysin työkyvyttömäksi tullut Vicente Mateos oli saanut toimivaltaisen saksalaisen laitoksen myöntämän eläkkeen (joka ilmeisesti perustui ainoastaan hänen Saksassa täyttyneisiin vakuutus- ja maksukausiinsa), INSS myönsi hänelle vuonna 1990 SOVI-järjestelmän mukaisen eläkeoikeuden, joka perustui yksinomaan hänen Espanjassa maksamiinsa vakuutusmaksuihin ja joka oli aina kiinteämääräinen.

Mateos nosti kanteen Juzgadossa väittäen, että hänen eläkkeensä olisi pitänyt laskea Espanjan lainsäädännössä jaksolle 1981—1988 säädettyjen vakuutusmaksun *enimmäis*perusteiden perusteella (täydennettyinä vähimmäisperusteilla niiltä kuukausilta, joilta hän ei ollut maksanut vakuutusmaksuja). Mateoksen kanne, kuten myös Naranjo Arjonan kanne aikaisemmin, hylättiin Juzgadon antamalla tuomiolla, josta valitettiin Tribunal Superioriin ja joka on yksi kolmesta pääasiasta.

5. García Lázaron osalta on todettava, että sen jälkeen kun toimivaltainen saksalainen laitos oli myöntänyt hänelle oikeuden eläkkeeseen (joka perustui myös hänen tapauksessaan yksinomaan Saksassa täyttyneisiin vakuutus- ja maksukausiin) vuonna 1987 todetun täydellisen työkyvyttömyyden perusteella, hänelle myönnettiin viimein Juzgadon päätöksellä vuonna 1995 oikeus toimivaltaisten espanjalaisten laitosten maksamaan eläkkeeseen.

Juzgado oli tuomiossaan, josta myös valitettiin ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen (tällä kertaa INSS:n toimesta), laskenut García Lázarolle maksettavien etuuksien määrän sellaisten vakuutusmaksun enimmäisperusteiden mukaan, joita Espanjan lainsäädännön mukaan sovellettiin hänen ammattialallaan vuosina 1979—1987, korottaen maksettavaa suoritusta yleisen kuluttajaindeksin kuukausittaisilla muutoksilla.

II Sovellettavat oikeussäännöt ja asiassa merkityksellinen oikeuskäytäntö

6. Kuten tiedetään, neuvosto antoi asetuksen, jonka 47 artiklan 1 kohtaa tämä ennakkoratkaisukysymys koskee, EY:n perustamissopimuksen (jäljempänä perustamissopimus) 51 artiklan nojalla, ja asetuksella pyritään jäsenvaltioiden sosiaaliturvalainsäädännön yhteensovittamiseen eikä sen yhdenmukaistamiseen. Toisin sanoen asetuksella ei ole luotu yhteistä sosiaaliturvajärjestelmää, vaan asetus perustui oletukseen, että samaan aikaan on olemassa erilaisia kansallisia sosiaaliturvajärjestelmiä, "joissa edellytetään erilaisia maksuja toimivaltaisilta laitoksilta, ja näissä järjestelmissä edunsaajalla on oikeuksia suoraan pelkän kansallisen oikeuden perusteella tai kansallisen oikeuden perusteella täydennettynä tarvittaessa yhteisön oikeudella". [3] Perustamissopimuksen 51 artikla ei siten koske jäsenvaltioiden sosiaaliturvajärjestelmien välisiä aineellisia ja menettelyllisiä eroja eikä näin ollen jäsenvaltioissa työskentelevien henkilöiden oikeuksien välisiä eroja. [4]

Kuten asetuksen johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan, asetuksen tavoitteena on yhteisön työntekijöiden vapaan liikkuvuuden toteuttaminen. Järjestelmällä halutaan siten taata heille sekä yhdenvertainen kohtelu erilaisten kansallisten lainsäädäntöjen osalta että mahdollisuus saada sosiaaliturvaetuuksia riippumatta heidän työ- tai asuinpaikastaan yhteisössä.

7. Tässä tapauksessa tärkeää on erityisesti se, että 47 artiklan 1 kohdan soveltamisella on merkitystä kaikissa niissä tapauksissa, joissa siirtotyöläisen työkyvyttömyys- [5] tai vanhuuseläkeoikeuden saavuttaminen, säilyttäminen tai takaisinsaaminen perustuu jäsenvaltion lainsäädännön mukaan siihen asetuksen 45 artiklalla käyttöön otettuun yhteenlaskemismekanismiin, jonka mukaan asianomaisen työntekijän kaikki eri jäsenvaltioissa täyttyneet vakuutus- tai asuinkaudet lasketaan yhteen.

8. Asetuksen 46 artikla sisältää etuuden laskemista koskevat säännöt, joita kunkin jäsenvaltion toimivaltainen laitos soveltaa asianomaisen työntekijän hakemuksesta.

3 — Ks. julkisasiamies Cosmasin esittämä ratkaisuehdotus asiassa C-475/93, Thévenon, tuomio 9.11.1995 (Kok. 1995, s. I-3813, erityisesti s. I-3828).

4 — Asia 313/86, Lenoir, tuomio 27.9.1988 (Kok. 1988, s. 5391, 13 kohta).

5 — Vain ne työkyvyttömät työntekijät, jotka ovat peräkkäin olleet kahden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön alaisia, joista *vähintään yksi* perustuu tasajakoon (eli riskiin) pohjautuvaan vakuutusjärjestelmään, jossa (kuten Espanjan sosiaaliturvajärjestelmässä) työkyvyttömyysetuuksien määrä on riippumaton täyttyneiden vakuutuskausien pituudesta. Itse asiassa asetuksen 40 artiklan 1 kohdassa säädetään, että asetuksen III osaston 3 luvun vanhuuseläkkeitä ja kuolemantapauksia koskevia erityissäännöksiä sovelletaan analogisesti näihin työntekijöihin.

Tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti niissä jäsenvaltioissa, joissa siirtotyöläinen vetoaa etuutta koskevaan oikeuteen, joka ei edellytä yhteenlaskemista, toimivaltainen laitos suorittaa kaksi laskelmaa määrittäen a) kansalliseksi eli itsenäiseksi kutsutun etuuden määrän, johon työntekijällä olisi oikeus, jos huomioon otetaan ainoastaan ne vakuutus- tai asuinkaudet, jotka ovat täyttyneet laitoksen soveltaman lainsäädännön mukaisesti, ja b) eläkkeen määrän, joka olisi maksettava yhteenlaskemis- ja pro rata -menetelmän mukaan päinvastaisessa — asetuksen 46 artiklan 2 kohdassa säännellyssä — tapauksessa, jossa kansallisessa lainsäädännössä etuuksien saavuttamiseksi, säilyttämiseksi tai takaisin saamiseksi säädetyt vakuutus- tai asumiskausien vähimmäispituudet eivät muuten täyttyisi. [6]

Kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä on jo kauan sitten täsmennetty, asetuksen 46 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla suoritettavan teoreettisen määrän laskennan tavoitteena on taata työntekijälle se etuuden enimmäismäärä, johon hänellä olisi oikeus, jos kaikki hänen vakuutuskautensa olisivat täyttyneet kyseisessä jäsenvaltiossa. Sen sijaan saman säännöksen b alakohdan nojalla tapahtuvan etuuden todella maksettavan määrän laskemisen tarkoituksena on ainoastaan jakaa etuuteen liittyvät kustannukset asianomaisten jäsenvaltioiden laitosten kesken suhteessa niiden vakuutuskausien pituuteen, jotka ovat ennen riskin toteutumista täyttyneet kussakin valtiossa. [7]

9. Kuten olen edellä todennut, 46 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioissa, joissa oikeus etuuteen saadaan ainoastaan soveltamalla yhteenlaskemismekanismia, kukin maksava laitos laskee maksettavakseen tulevan suhteellisen etuuden eli etuuden teoreettisen määrän ja sen toimivaltaan kuuluvan pro rata -osuuden.

10. Lopuksi asetuksen 46 artiklan 3 kohdan [8] mukaan kukin maksava laitos vahvistaa lopullisesti kansallisen lainsäädäntönsä nojalla maksettavan etuuden määrän, ottaen huomioon joko kansallisen etuuden tai pro rata -etuuden sen mukaan, kumpi on suurempi. [9] Toisin sanoen siirtotyöläisillä on oikeus saada eri kansallisilta toimivaltaisilta laitoksilta etuuksien *kokonaismäärä*, joka on yhtä suuri kuin suurin kansallinen etuus (maksettava jäsenvaltioista, joissa ei ole ollut tarpeen käyttää yhteenlaskemismenetelmää) ja todelliset pro rata -osuudet (maksettava jäsenvaltioista, joissa yhteenlaskemismenetelmän soveltaminen on ollut tarpeen).

6 — Asetuksessa sallitaan kuitenkin, että toimivaltaiset laitokset voivat jättää tekemättä yhteenlaskemis- ja suhteellisen jaon menetelmään perustuvan laskelman, kun tämän laskelman tulos on sama tai pienempi kuin vain kansalliseen lainsäädäntöön perustuvan laskelman tulos (kaikki ne tapaukset, joissa laskelmat johtaisivat tähän tulokseen, on esitetty kunkin jäsenvaltion osalta asetuksen liitteessä IV olevassa C osassa).

7 — Ks. asia 793/79, Menzies, tuomio 26.6.1980 (Kok. 1980, s. 2085, 9 kohta).

8 — Sellaisena kuin se on muutettuna edellä alaviitteessä 1 mainitun neuvoston asetuksen N:o 1248/92 2 artiklan 2 kohdalla.

9 — Tämän kuitenkaan rajoittamatta niiden etuuksien päällekkäisyyden estävien säännösten, (vähentäminen, keskeyttäminen tai peruuttaminen) soveltamista, joita on mahdollisesti säädetty kansallisessa lainsäädännössä, jonka nojalla kyseinen etuus on maksettava, sellaisissa tapauksissa, joissa vertailu on suoritettava näiden säännösten soveltamisen *jälkeen* vahvistettujen kansallisen etuuden ja pro rata -etuuden määrän välillä (asetuksen 46 artiklan 3 kohta).

11. Edellä mainittu asetuksen 47 artiklan 1 kohta sisältää hallinnon yksinkertaistamista varten eräitä täydentäviä säännöksiä 46 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen etuuden teoreettisen määrän ja kunkin laitoksen toimivaltaan kuuluvan todellisen pro rata -osuuden laskennasta.

Asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa (nykyisin g alakohdassa) — joka annettiin Espanjan kuningaskunnan yhteisöön liittymisen johdosta [10] — säädetään erityisesti, että kun maksavan laitoksen on kansallisen lainsäädäntönsä nojalla laskettava etuudet vakuutusmaksun perusteiden *keskiarvon* perusteella, sen on vahvistettava tämä keskimääräinen luku yksinomaan kyseisen lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella.

12. Espanjan sosiaaliturvalainsäädännössä, jossa lähtökohtana on riskiin perustuva vakuutusjärjestelmä, säädetään tarkemmin, että kun etuutta koskevan oikeuden syntymisedellytykset ovat täyttyneet, palkatun työntekijän työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeen määrä on periaatteessa laskettava ottamalla huomioon henkilön vakuutusmaksun perusteet 96 kuukauden ajalta ennen työkyvyttömyyden ilmenemistä ja jakamalla perusteiden summa ennalta määrätyllä jakajalla (112).

10 — Edellä alaviitteessä 1 mainitun liittymisasiakirjan 26 artikla ja liitteessä I oleva VIII luku.

Jos vakuutusmaksujen maksuvelvollisuutta ei olc ollut viitekaudella tai sen osalla — kuten siinä tapauksessa, että työntekijä on velvollinen maksamaan pakollisia sosiaalivakuutusmaksuja toisessa jäsenvaltiossa —, keskimääräinen vakuutusmaksun peruste korvataan vastaavassa määrin laissa säädetyllä vähimmäisperusteella. [11]

III Nyt käsiteltävä ennakkoratkaisukysymys

13. Tribunal Superior pyytää yhteisöjen tuomioistuinta täsmentämään, onko asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa (nykyisin g alakohta) oleva — etuuksien teoreettisen määrän laskemista koskeva — viittaus vakuutusmaksun perusteiden keskiarvoon, joka on määrättävä yksinomaan etuuden myöntämiseen toimivaltaisen valtion kansallisen lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella, ymmärrettävä viittauksena i) (korkeimpaan, alimpaan tai keskimääräiseen) vakuutusmaksun teoreettiseen perusteeseen, joka tässä lainsäädännössä on viitekaudelle vahvistettu, vai ii) asianomaisen työntekijän tosiasiallisesti maksamia vakuutusmaksuja vastaavien vakuutusmaksujen perusteiden keskiarvoon riippumatta siitä, mitä hänen olisi pitänyt Espanjan

11 — Ks. 31.7.1985 annetun *Ley* 26/1985 *de medidas urgentes para la racionalización de la estructura y de la acción protectora de la Seguridad Social*in 3 § (BOE 1.8.1985, nro 173, s. 1907); tämä säännös on sittemmin pienin muodollisin muutoksin toistettu *Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social*in 140 §:ssä (*Real Decreto Legislativo* 1/1994, 20.6.1994; BOE 29.6.1994, nro 154, s. 5453). Yksityiskohtaisempi selvitys tähän asiaan liittyvistä Espanjan sosiaaliturvajärjestelmän kohdista on alaviitteessä 2 mainitussa asiassa Lafuente Nieto 20.6.1996 esittämässäni ratkaisuehdotuksessa, erityisesti sen 4 ja 11— 18 kohdassa.

lainsäädännön mukaan maksaa Espanjassa täyttyneiden työskentelykausien ajalta.

14. Näyttää itse asiassa siltä, että Tribunal Superior pyytää yhteisöjen tuomioistuimelta tulkintaratkaisua, koska asetuksen 47 artiklan 1 kohdan soveltaminen tuottaa vaikeuksia espanjalaisille tuomioistuimille. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen aikaisemmat päätökset poikkeavat nimittäin siitä linjasta, jonka Espanjan korkein oikeus on omaksunut siltä osin kuin on kyse toimivaltaisen espanjalaisen laitoksen tekemästä laskelmasta, joka koskee niiden sosiaalietuuksien teoreettista määrää, joihin siirtotyöläisellä olisi oikeus, jos hänen kaikki eri jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen alaisuudessa täyttyneet vakuutus- tai asumiskautensa olisivat täyttyneet ainoastaan Espanjassa ja sen lainsäädännön nojalla, jota tässä valtiossa sovelletaan etuuden myöntämisajankohtana.

15. Espanjan korkein oikeus on äskettäin tulkinnut asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa (nykyisin g alakohta) juuri sellaisessa tapauksessa, jossa oli kyse Saksassa työskennelleiden espanjalaisten työntekijöiden työkyvyttömyys- ja vanhuusetuuksien määrän laskemisesta, ja se katsoi, että niiltä kausilta, jolloin pakollisia vakuutusmaksuja on maksettu Saksan lainsäädännön nojalla, huomioon otettava vakuutusmaksun peruste on saman ammattialan työntekijöihin viitekauden aikana Espanjassa lainsäädännön mukaan sovellettavien korkeimman ja alimman perusteen teoreettinen keskiarvo. [12]

16. Tribunal Superior on eri mieltä ja katsoo, että yllä kuvatussa tilanteessa niiltä kausilta, jolloin Saksaan muuttanut ja tässä valtiossa pakollisesti vakuutettu espanjalainen työntekijä ei ole maksanut pakollisia vakuutusmaksuja Espanjassa, laskelman on perustuttava vakuutusmaksuihin, jotka on tosiasiallisesti maksettu Espanjan lainsäädännön mukaisesti muiden kausien aikana, eikä teoreettisiin vakuutusmaksuihin.

17. Ennakkoratkaisun esittänyt tuomioistuin on sitä mieltä, että yhteisön lainsäätäjä on vahvistanut tämän näkökannan myöhemmin vuonna 1992 [13] — eli sen jälkeen kun pääasiassa kyseessä olevien kolmen työntekijän oikeus sosiaalietuuksiin oli syntynyt —, kun se on autenttista tulkintaa soveltamalla [14] lisännyt asetuksen liitteessä VI, joka sisältää erityismääräyksiä tiettyjen jäsenvaltioiden lainsäädäntöjen soveltamiseksi, olevaan D

12 — Ks. viimeksi asia GJ, B-105, tuomio 27.3.1995, heinä-elokuu 1995, s. 59.

13 — Edellä alaviitteessä 1 mainittu neuvoston asetus N:o 1248/92 (EYVL L 130, s. 7, ks. s. 24). Asetuksen liitteessä VI olevan D osan 4 kohdan b alakohdan mukaan, jota lainataan tuonnempana, edellä kuvatulla tavalla saatua etuuden teoreettista määrää korotetaan lisien määrällä ja rahan arvon muutoksilla lasketuna jokaista vuotta kohti siihen vuoteen saakka, joka edeltää samanlaisia eläkkeitä koskevan riskin toteutumista.

14 — Kuten olen huomauttanut edellä alaviitteessä 11 mainitun, asiassa Lafuente Nieto esittämäni ratkaisuehdotuksen 53 ja 54 kohdassa, säännöksissä, jotka on vuonna 1992 lisätty asetuksen liitteeseen VI asetuksen 47 artiklaa koskeviksi yksityiskohtaisiksi soveltamisäännöksiksi Espanjan osalta, itse asiassa vain toistetaan — ja selvennetään tämäntyyppisten tapausten osalta — erästä asetuksen taustalla olevista periaatteista, nimittäin sosiaalietuuden tehokkuutta koskevaa periaatetta, johon liittyy luonnollisesti sääntö työntekijän maksamien vakuutusmaksujen tosiasiallisen määrän nykyarvoon muuntamisesta, josta on säädetty edellä mainitun 4 kohdan b alakohdassa (ks. edellä alaviite 13).

osaan (joka koskee Espanjaa) 4 kohdan a alakohdan, jonka mukaan "[a]setuksen 47 artiklan mukaisesti Espanjan teoreettinen etuus lasketaan niiden vakuutetun [tosiasiallisesti maksamien vakuutusmaksujen perusteiden] perusteella, jotka kuuluvat viimeisen vakuutusmaksun espanjalaiseen sosiaaliturvaan maksamista välittömästi edeltäneille vuosille".

IV Vastaus nyt käsiteltävään ennakkoratkaisukysymykseen

18. Tribunal Superiorin esittämään kysymykseen voidaan mielestäni nyt vastata helposti soveltamalla periaatteita, jotka on vahvistettu äskettäin asiassa Lafuente Nieto.

19. Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi tuossa asiassa, että asetuksen 47 artiklan 1 kohdan c alakohta (nykyisin g alakohta) koskee sellaista Espanjan lainsäädännössä säädetyn kaltaista vanhuus- tai työkyvyttömyysetuuksien laskentajärjestelmää, jossa etuudet lasketaan vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon mukaan. [15] Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että kyseistä säädöstä on tulkittava perustamissopimuksen 51 artiklassa määrättyjen tavoitteiden mukaisesti, joihin kuuluu etenkin se tavoite, että siirtotyöläisiä suojellaan siltä siirtotyöläisille kuuluvien sosiaalietuuksien määrän mahdolliselta vähentymiseltä, joka on vapaan liikkumisoikeuden harjoittamisen ei-toivottu vaikutus.

20. Tähän perusteeseen nojautuen yhteisöjen tuomioistuin täsmensi lisäksi, että asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa (nykyisin g alakohta) ei voida tulkita edes poikkeuksellisesti siten, että siirtotyöläisten vahingoksi sallitaan sellaisen laskutavan käyttäminen, joka perustuu *keskimääräisen* vakuutusmaksun perusteen sijasta vakuutusmaksun *vähimmäis*perusteeseen. Laskelma ei tämän tuomion mukaan voi myöskään perustua niiden vakuutusmaksujen määrään, jotka on maksettu siinä valtiossa, josta on muutettu. Vakuutusmaksun perusteen viitemäärän on kuitenkin aina oltava sama kuin siinä tilanteessa, että asianomaisella olisi ollut edelleen velvollisuus maksaa vakuutusmaksuja etuuden myöntämiseen toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan. [16]

21. Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi tuomiossaan esittämäni ratkaisuehdotuksen, josta rohkenen muistuttaa ja jonka mukaan asetuksen 47 artiklan 1 kohdan c alakohta (nykyisin g alakohta) perustamissopimuksen 51 artiklan valossa tulkittuna velvoittaa toimivaltaisen laitoksen — kuten espanjalaisen laitoksen näissä asioissa — yhtäältä laskemaan keskimääräisen vakuutusmaksun perusteen ottaen huomioon vain siirtotyöläisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti tosiasiallisesti maksamien vakuutusmaksujen määrä ja toisaalta korottamaan näin saatua

15 — Mainittu edellä alaviitteessä 2, tuomion 16— 29 kohta.

16 — Ks. tuomion 39 kohta.

etuuden teoreettista määrää asianmukaisesti rahanarvon muutoksilla ja lisien määrällä, *ikään kuin* kyseinen työntekijä olisi jatkanut työskentelemistä kyseisessä jäsenvaltiossa samoilla ehdoilla. [17]

22. Haluaisin toistaa tuolloin tekemäni toteamuksen, [18] että tämä ratkaisu johtuu edellä (ks. 6 kohta) mainitusta perustavanlaatuisesta edellytyksestä, jonka mukaan asetuksen tavoitteena on pelkkä yhteensovittaminen (eikä yhdenmukaistaminen). Lisäksi tämä ratkaisu on täysin yhdenmukainen asetuksella luodun järjestelmän toiminnan johtoajatuksena olevan aineellisen oikeudenmukaisuuden periaatteen kanssa. Näin vältetään mahdollinen epäoikeudenmukainen syrjintä niiden työntekijöiden vahingoksi, jotka ovat käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkumiseen, eikä näitä työntekijöitä toisaalta myöskään suosita aiheettomasti kotimaassaan pysyviin työntekijöihin verrattuna. Tätä viimeistä kysymystä on tutkittava hieman tarkemmin. On otettava huomioon jäsenvaltioiden palkkatasoissa vielä olevat erot (nyt käsiteltävässä tapauksessa Espanjan ja Saksan välinen ero). Asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa (nykyisin g alakohta) ei siten saa tulkita sillä tavalla, että kun sosiaalietuus suhteutetaan työntekijän tulonhankintakykyyn *välittömästi* työkyvyttömyyden ilmenemistä edeltävänä ajanjaksona, teoreettinen määrä lasketaan työntekijän 96 viimeisen työskentelykuukauden vakuutusmaksun perusteen perusteella, vaikka työ on tehty sellaisessa *toisessa* jäsenvaltiossa, jonka palkkataso on paljon korkeampi kuin kotimaan palkkataso. Jos tehtäisiin näin, suosittaisiin siirtotyöläisiä kotimaassaan pysyviin työntekijöihin verrattuna.

23. Naranjo Arjonan, Vicente Mateoksen ja García Lázaron edustaja vaati istunnossa kuitenkin — hänen mielestään — yksinkertaisempien kriteerien luomista. [19] Hänen mukaansa asiassa Lafuente Nieto annetussa tuomiossa vahvistetut säännöt ovat hyvin epäselviä ja vaikeita soveltaa käytännössä. Tätä väitettä tukee se, että espanjalaisten tuomioistuinten työoikeudellisten asioiden jaostojen ensimmäiset näiden sääntöjen soveltamista koskevat ratkaisut ovat olleet keskenään ristiriitaisia.

24. Espanjan hallitus kiisti tämän väitteen aiheellisuuden istunnossa. En näe nyt käsiteltävän ennakkoratkaisukysymyksen yhteydessä mitään perustetta, joka oikeuttaisi asiassa Lafuente Nieto annetussa tuomiossa äskettäin vahvistettujen periaatteiden kriittisen uudelleen käsittelyn.

Ei pidä unohtaa, että yhteisöjen tuomioistuin on jo ratkaissut kysymyksen, joka on nyt riidan kohteena. Ennakkoratkaisukysymyksen

17 — Ks. tuomion 30— 43 kohta.

18 — Ks. edellä alaviitteessä 11 mainittu, asiassa Lafuente Nieto 20.6.1996 esitetty ratkaisuehdotus, 47— 61 kohta.

19 — Kyse on tarkemmin sanottuna sellaisesta säännöstä, (jonka yhteensoveltuvuus sen kanssa, mitä yhteisöjen tuomioistuin on todennut asiassa Lafuente Nieto antamansa tuomion 39 kohdassa, on vähintäänkin epävarmaa ja [ks. edellä alaviite 16]) jonka mukaan vakuutusmaksujen perusteet riskin toteutumista välittömästi edeltävältä 96 kuukaudelta olisi määritettävä kansallista lainsäädäntöä soveltaen siirtotyöläisen tuona aikana tosiasiallisesti *missä tahansa jäsenvaltiossa* maksamien vakuutusmaksujen perusteella, *tämän kuitenkaan missään tapauksessa rajoittamatta Espanjan lainsäädännössä samalla ammattialalla työskenteleville työntekijöille säädettyjen enimmäis- ja vähimmäismaksuja koskevien rajojen soveltamista.*

asiassa Lafuente Nieto esittänyt tuomioistuin ei myöskään käyttänyt oikeuttaan esittää uusi pyyntö yhteisöjen tuomioistuimelle ennen pääasian ratkaisemista; ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on tunnustettu olevan tämä oikeus silloin, kun sen on vaikea ymmärtää tai soveltaa annettua tuomiota tai kun sen on esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle sellaisia arviointiin liittyviä uusia seikkoja, joiden vuoksi yhteisöjen tuomioistuin saattaisi vastata eri tavalla jo esitettyyn kysymykseen. [20] Tämä osoittaa, että tässä äskettäin annetussa tuomiossa, johon nyt viitataan, vahvistetut kriteerit eivät aiheuta pääasioissa asianosaisina olevien kolmen espanjalaisen työntekijän edustajan mainitsemia ylipääsemättömiä soveltamisvaikeuksia. [21]

25. Komission istunnossa esittämä väite, jonka mukaan asiassa Lafuente Nieto annetussa tuomiossa vahvistettuja periaatteita olisi kuitenkin lievennettävä asiassa Rönfeldt 7.2.1991 annetun tuomion valossa, on pitävämpi. [22] Komissio toteaa tältä osin, että kun asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa (nykyisin g alakohta) tulkitaan perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohdan ja 51 artiklan mukaisesti, siitä ei voi missään tapauksessa seurata, että siirtotyöläinen menettää ne sosiaaliturvaetuudet, jotka jo kuuluvat hänelle sellaisen kahden tai useamman jäsenvaltion välisen sosiaaliturvasopimuksen nojalla, joka on saatettu osaksi näiden valtioiden kansallista oikeusjärjestystä. Toisin sanoen työntekijän tällaisten sopimusmääräysten nojalla saavuttama oikeus pysyy kansainvälisen sopimuksen perusteella muuttumattomana silloinkin kun sopimus korvataan yhteisön asetuksella, jossa samasta asiasta säädetään eri tavalla.

26. Sellaisten oikeuksien mahdollinen säilyttäminen, jotka on taattu oikeussubjekteille yhteisesti kansallisella lainsäädännöllä ja sellaisilla jäsenvaltioiden välisillä sosiaaliturvasopimuksilla, jotka on myöhemmin korvattu niistä poikkeavalla yhteisön lainsäädännöllä, ei teknisesti kuulu Tribunal Superiorin ennakkoratkaisupyynnössään esittämän ennakkoratkaisukysymyksen alaan.

Kuitenkin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisessa menettelyssä ottaa huomioon myös sellaisia yhteisön oikeuden säännöksiä, joihin kansallisen tuomioistuimen esittämissä ennakkoratkaisukysymyksissä ei viitata mutta jotka osoittautuvat merkityksellisiksi pääasian ratkaisemisen kannalta. [23]

20 — Asia 69/85, Wünsche, määräys 5.3.1986 (Kok. 1986, s. 947, 10— 16 kohta), jossa yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että ennakkoratkaisukysymyksen esittäneen tuomioistuimen oikeus esittää yhteisöjen tuomioistuimelle uusi pyyntö ei tarkoita, että se voisi kiistää jo annetun tuomion pätevyyden, koska tämä merkitsisi perustamissopimuksen 177 artiklaan perustuvan kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välisen toimivallan jaon kyseenalaistamista.

21 — Edellä esitetty pitää paikkansa sen kuitenkaan rajoittamatta sitä mahdollisuutta, että jos toimivaltainen espanjalainen laitos myöhemmin soveltaa asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohtaa (nykyisin g alakohta) vastoin niitä periaatteita, jotka yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut asiassa Lafuente Nieto antamassa tuomiossaan, tämä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen johtaisi perustamissopimuksen 169 artiklassa tarkoitettuun menettelyyn.

22 — Asia C-227/89, Rönfeldt, tuomio 7.2.1991 (Kok. 1991, s. I-323).

23 — Ks. mm. yhdistetyt asiat 73/63 ja 74/63, Rotterdam ja Puttershoek, tuomio 18.2.1964 (Kok. 1964, s. 1); asia 70/77, Simmenthal, tuomio 28.6.1978 (Kok. 1978, s. 1453); asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986 (Kok. 1986, s. 1207); yhdistetyt asiat C-153/88, C-154/88, C-155/88, C-156/88 ja C-157/88, Fauque ym., tuomio 7.3.1990 (Kok. 1990, s. I-649); asia C-241/89, SARPP, tuomio 12.12.1990 (Kok. 1990, s. I-4695); asia C-187/91, Belovo, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4937) ja asia C-114/91, Claeys, tuomio 16.12.1992 (Kok. 1992, s. I-6559). Ne kysymykset, jotka yhteisöjen tuomioistuin päättää tällaisissa asioissa käsitellä omasta aloitteestaan, koska ne ovat välttämättömiä pääasian varsinaisen riitakysymyksen ratkaisemiseksi, voivat olla myös komission yhteisöjen tuomioistuimen tietoon saattamia; ks. asia C-280/91, Viessmann, tuomio 18.3.1993 (Kok. 1993, s. I-971).

27. Tämän jälkeen tutkin komission väitettä tarkemmin. Asetuksella korvataan periaatteessa [24] sen 6 artiklan nojalla sen soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden ja asioiden osalta kaikkien aikaisempien sosiaaliturvasopimusten määräykset, jotka sitovat yksinomaan kahta tai useampaa jäsenvaltiota.

Kansainvälisten sosiaaliturva-alan sopimusten, jotka Espanjan kuningaskunta on tehnyt yhden tai useamman jäsenvaltion kanssa, oikeusvaikutukset ovat lakanneet (lukuun ottamatta niitä sopimusmääräyksiä, joista on tehty nimenomainen varaus) [25] 1.1.1986, jolloin Espanjan kuningaskunta liittyi yhteisöön ja jolloin asetus tuli voimaan Espanjan kuningaskunnassa; näihin kansainvälisiin sopimuksiin kuuluu nyt käsiteltävien pääasioiden kannalta tärkeä Saksan liittotasavallan ja Espanjan kuningaskunnan välillä 4.12.1973 tehty ja 1.11.1977 voimaan tullut Convenio entre la República Federal de Alemania y el Estado Español sobre Seguridad Social [26] (jäljempänä sopimus).

28. Komissio muistuttaa erityisesti sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdasta, joka koskee toimivaltaisten espanjalaisten laitosten suorittamaa vanhuuseläkkeen määrän laskentaa (samoin kuin työkyvyttömyyseläkkeen määrän laskentaan 26 artiklan 1 kohdassa tehdyn viittauksen perusteella).

Tästä määräyksestä ei ole tehty nimenomaista varausta asetuksen liitteessä III; määräys kuuluu seuraavasti: "[j]os se vakuutuskausi, jonka hakija on valinnut etuuksien laskentaperusteeksi, on täyttynyt kokonaisuudessaan tai osittain liittotasavallassa, toimivaltainen espanjalainen laitos määrittää tämän perusteen niiden vakuutusmaksun perusteiden perusteella, joita Espanjassa sovelletaan tuon vakuutuskauden tai sen osan aikana kyseisen henkilön ammattialalla". [27]

29. Komission mukaan edellä mainitussa 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätty ratkaisu mahdollistaa sen, että voidaan asianmukaisella tavalla ottaa huomioon se työntekijän ansaitsemista tuloista tai niistä tuloista, joihin hänellä on oikeus, riippuva vakuutusmaksun perusteen taso, johon työntekijä yltää uransa loppuvaiheessa, vaikka se tapahtuisi toisessa jäsenvaltiossa, ilman että tämä ratkaisu olisi myöskään ristiriidassa Espanjan sosiaaliturvajärjestelmän kanssa (koska etuuksien laskemiseksi viitataan

24 — Poikkeuksena — sikäli kuin sillä on merkitystä tämän ratkaisuehdotuksen kannalta — ovat asetuksen 7 artiklassa tarkoitetut "kansainväliset määräykset, joihin tämä asetus ei vaikuta", mukaan lukien sosiaaliturvasopimusten erityismääräykset, "joita sovelletaan sen estämättä mitä 6 artiklassa säädetään", sikäli kuin niistä on tehty nimenomainen varaus, ja jotka luetellaan asetuksen liitteessä III (ks. 7 artiklan 2 kohdan c alakohta).

25 — Ks. asia 82/72, Walder, tuomio 7.6.1973 (Kok. 1973, s. 599, 6 ja 7 kohta).

26 — Ks. BOE, nro 258, 28.10.1977, s. 2295 ja Bundesgesetzblatt, 1977, II, s. 687.

27 — Määräyksen alkuperäinen versio on seuraava: "Cuando todo o parte del período de cotización elegido por el solicitante para el cálculo de su base reguladora de prestaciones se hubiera cumplido en la República Federal, el Organismo competente español determinará dicha base reguladora sobre las bases de cotización vigentes en España, durante dicho período o fracción, para los trabajadores de la misma categoría profesional que la persona interesada."

lopuksi aina Espanjassa kyseisellä ammattialalla voimassa oleviin vakuutusmaksun perusteisiin).

30. Edelleen komission mukaan sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltaminen Naranjo Arjonan, Vicente Mateoksen ja García Lázaron oikeudelliseen tilanteeseen johtaisi loppujen lopuksi kokonaisuudessaan edullisempaan kohteluun kuin asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan (nykyisin g alakohta) mukainen mekanismi. Asetuksen voimaantulo 1.1.1986 olisi siten johtanut niiden sosiaaliturvaetuuksien pienenemiseen, joihin näillä työntekijöillä olisi aikaisemmin ollut oikeus sopimuksen nojalla.

31. Komission esiin tuoman oikeuskäytännön mukaan yhteisön sosiaaliturvalainsäädäntöä ei voida soveltaa siten, että siirtotyöläisille jäsenvaltion lainsäädännön mukaan kuuluvia etuuksia vähennetään, koska silloin tehtäisiin tyhjäksi työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten tavoitteet. [28]

Kuten yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, tätä oikeuskäytäntöä sovelletaan etuuksiin, jotka perustuvat jäsenvaltioiden välisiin kahdenkeskisiin tai monenkeskisiin sopimuksiin, jotka on saatettu osaksi näiden valtioiden kansallista oikeusjärjestystä, [29] vain jos kyseinen työntekijä on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkumiseen *ennen kuin* yhteisön lainsäädännön oikeusvaikutukset ulottuivat — esimerkiksi uusien jäsenvaltioiden yhteisöön myöhemmin liittymisen johdosta — *kaikkiin* kyseisen sopimuksen allekirjoittaneisiin jäsenvaltioihin, joissa työntekijälle oli kertynyt maksukausia. [30]

32. Pääasian asianosaisina olevat kolme espanjalaista työntekijää käyttivät oikeuttaan vapaaseen liikkumiseen ennen 1.1.1986, eli ennen kuin asetus tuli voimaan Espanjan oikeusjärjestyksessä Espanjan kuningaskunnan liityttyä yhteisöön, jolloin asetus korvasi sopimuksen määräykset. Koska yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Thévenon [31] totcamaa estettä ei heidän tapauksessaan ole, olen samaa mieltä kuin komissio, että ei ole epäilystä siitä, etteikö edellä mainitussa asiassa Rönfeldt annettua tuomiota voitaisi abstraktisti soveltaa heihin. [32]

33. Sen sijaan en vakuutu täysin komission päätelmistä sen väittäessä, että asetuksen voimaantulo Espanjassa 1.1.1986 johtaa niiden eläkeoikeuksien selvään pienenemiseen, jotka

28 — Asia 807/79, Gravina, tuomio 9.7.1980 (Kok. 1980, s. 2205, 7 kohta).

29 — Edellä alaviitteessä 22 mainittu asia Rönfeldt, tuomion 21— 29 kohta.

30 — Ks. edellä alaviitteessä 3 mainittu asia Thévenon, tuomion 18— 28 kohta.

31 — Ks. edellä alaviite 29 ja tekstin osa, johon se liittyy.

32 — Ks. edellä alaviite 30 ja tekstin osa, johon se liittyy.

tunnustettiin pääasioissa kyseessä oleville kolmelle työntekijälle aikaisemmin sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla.

34. Komissio tukeutuu suurelta osin asiassa Rönfeldt annettuun tuomioon. Tuossa tapauksessa pääasian kantajan sosiaaliturvactuuksien menetys sen vuoksi, että Saksan ja Tanskan välistä sosiaaliturvasopimusta ei asetuksen tultua voimaan sovellettu, oli kuitenkin ilmiselvä, eikä sitä kiistetty. Tämän sopimuksen nojalla saksalaisilla työntekijöillä oli itse asiassa oikeus siihen, että Tanskassa täyttyneet asumiskaudet hyväksyttiin enintään 15 vuodelta *laskettaessa* vanhuuseläkesaatavaa Saksassa. Sillä saksalaisten siirtotyöläisten toisissa jäsenvaltioissa täyttämien vakuutuskausien yhteenlaskemisella, josta säädetään asetuksessa, oli (ja on) sen sijaan rajoittuneempi tavoite *antaa oikeus* vanhuuseläkkeeseen siten, että etuuden määrä kuitenkin vahvistetaan ainoastaan Saksan lainsäädännön mukaisessa järjestelmässä täyttyneiden kausien perusteella. [33]

35. Nyt käsiteltävä asia on erilainen. Sopimuksen mukainen ja komission istunnossa tukema ratkaisu on se, että etuuksien peruste siirtotyöläisen Saksassa täyttämiltä vakuutusja maksukausilta lasketaan pääasian asianosaisten ammattialalla työskenteleviin työntekijöihin Espanjassa sovellettavien vakuutusmaksun perusteiden perusteella. Tämä ratkaisu on edullisempi verrattuna asetukseen perustuvaan ratkaisuun, jonka mukaan — kuten yhteisöjen tuomioistuin täsmensi asiassa Lafuente Nieto antamassaan tuomiossa — etuuksien laskeminen perustuu sen sijaan vakuutusmaksun perusteiden *keskiarvoon*, joka määritetään ainoastaan siirtotyöläisen Espanjan lainsäädännön mukaisesti *tosiasiallisesti maksamien* vakuutusmaksujen määrän perusteella, minkä jälkeen näin lasketun etuuden teoreettista määrää korotetaan asianmukaisesti lisien määrällä ja rahan arvon muutoksilla.

36. Istunnossa Espanjan hallitus kiisti jyrkästi tämän periaatekysymyksen, jota ei ole mahdollista enempää selvittää Tribunal Superiorin ennakkoratkaisupyynnön perusteella; Espanjan hallituksen mukaan sopimuksen soveltaminen johtaisi sosiaaliturvan osalta päinvastoin jopa kyseisten työntekijöiden epäedullisempaan kohteluun verrattuna siihen, mitä asetuksen 47 artiklan 1 kohdassa on säädetty.

Komission ja Espanjan hallituksen täysin vastakkaiset mielipiteet tästä kysymyksestä kuvastavat mielestäni niitä kahta tapaa, joilla voidaan tulkita käsitettä "kyseisen henkilön ammattialalla työskenteleviin työntekijöihin Espanjassa sovellettavat vakuutusmaksun perusteet"; toimivaltaisen espanjalaisen laitoksen on sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan

33 — Mainittu edellä alaviitteessä 22, tuomion 13—20 kohta. Myös em. asiassa Thévenon asianosaisten kesken oli selvää, että koska Ranskan ja Saksan välisen sosiaaliturvasopimuksen määräysten mukaisessa työkyvyttömyyseläkkeen määrän laskelmassa otettiin huomioon myös Ranskassa täyttyneet vakuutuskaudet, saksalaisen sosiaaliturvalaitoksen (sen valtion toimivaltaisena laitoksena, jossa edunsaaja asui vakuutusriskin toteutuessa) Thévenonille maksaman etuuden määrä olisi ollut korkeampi kuin asetuksen mukaan suhteellisen jaon periaatteen nojalla myönnetyn etuuden määrä (mainittu edellä alaviitteessä 3, tuomion 9 kohta).

b alakohdan mukaan määritettävä etuuksien peruste siirtotyöläisen Saksassa täyttämiltä vakuutus- ja maksukausilta juuri näiden vakuutusmaksun perusteiden perusteella.

Komission mukaan kyse on mahdollisesti *korkeimmista* vakuutusmaksun perusteista, joita Espanjassa sovelletaan viitekauden aikana; Espanjan hallituksen mukaan kyse on sitä vastoin *vähimmäis*perusteista sen nojalla, mitä *Texto Refundido de la Ley General de la Seguridad Social*in 140 §:n 4 momentissa säädetään etuuksien perusteen laskemisesta sellaisessa tilanteessa, että vakuutusmaksujen suorittamisvelvollisuutta ei ole yhtenä tai useampana kuukautena viitekauden aikana. [34]

37. En aio perusteellisemmin analysoida kumpaakaan käsitystä enkä myöskään sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdassa olevaa epäselvää viittausta, jonka mukaan *työntekijä valitsee* etuuksiensa perusteen laskemisessa käytettävän vakuutuskauden — mistä ei käsittääkseni ole säädetty Espanjan sosiaaliturvalainsäädännössä [35] — vaan teen vain yhden huomion. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Lafuente Nieto antamassaan tuomiossa vahvistama periaate niiden vakuutusmaksujen muuntamisesta nykyarvoon, jotka on maksettu eläkkeen myöntävän valtion toimivaltaiselle laitokselle, mahdollistaa periaatteessa sen, että saavutetaan ne samat etuuksien tehokkuutta koskevat tavoitteet, jotka yritetään saavuttaa sopimuksella. Molemmat ratkaisut perustuvat hypoteettiseen, Espanjan sosiaaliturvan alaisuudessa keskeytyksettä jatkuneeseen työskentelyyn. Lisäksi molemmissa ratkaisuissa voidaan ottaa huomioon se vakuutusmaksun perusteen taso, joka siirtotyöläisellä on työuransa loppuvaiheessa.

38. Ei kuitenkaan voida varmuudella sulkea pois sitä, että kolmessa pääasiassa — kuten muissakin vastaavissa tapauksissa — niiden etuuksien laskeminen, joita toimivaltaisen espanjalaisen laitoksen on myönnettävä, voi teoriassa johtaa erilaisiin lopputuloksiin sen mukaan, kumpaa järjestelmää käytetään. Asetuksen 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa (nykyisin g alakohta) säädetyn laskentatavan soveltaminen voi myös siirtotyöläisen — ja nyt käsiteltävissä asioissa kyseessä olevien henkilöiden — kohdalla kokonaisuutena merkitä *epäedullisempaa* sosiaaliturvakohtelua kuin mitä muutoin seuraisi sopimuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisen mekanismin soveltamisesta. Silloin kun asia on näin, asetuksen voimaantulo Espanjassa todella johtaa niiden sosiaaliturvaetuuksien pienentymiseen, joihin Naranjo Arjonalla, Vicente Mateoksella ja García Lázarolla aikaisemmin olisi ollut oikeus sopimuksen perusteella. On kuitenkin huomautettava, että, päinvastoin kuin asiassa Rönfeldt, nyt käsiteltävissä asioissa kansallinen tuomioistuin voi todeta, että sopimuksen asiaankuuluvia määräyksiä sovelletaan edelleen vasta sen jälkeen, kun riidanalaisten sosiaaliturvaetuuksien teoreettinen määrä on laskettu erikseen sopimuksen ja asetuksen nojalla ja kun näitä kahta lopputulosta on verrattu toisiinsa.

Tämä lisää kiistattomasti toimivaltaisten laitosten ja kansallisen tuomioistuimen työtä, mutta se on ainoa tapa taata se, että noudate-

34 — Ks. edellä alaviite 11 ja tekstin osa, johon se liittyy.
35 — Ks. edellä 12 kohta.

taan oikeuskäytäntöä, jonka mukaan perustamissopimuksen 48 artiklan 2 kohdassa ja 51 artiklassa ei missään tapauksessa sallita sitä, että työntekijä, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkumiseen, asetetaan epäedullisempaan asemaan kuin missä hän olisi, jos hän ei olisi käyttänyt tätä oikeuttaan.

V Ratkaisuehdotus

Edellä esittämäni perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Tribunal Superiorin esittämään ennakkoratkaisukysymykseen seuraavasti:

Neuvoston asetuksen N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan e alakohdassa (nykyinen g alakohta) —, jonka mukaan jäsenvaltion toimivaltainen laitos, jonka on tämän valtion lainsäädännön mukaan laskettava etuudet vakuutusmaksun perusteiden keskiarvon perusteella, määrää tämän keskimääräisen luvun yksinomaan sanotun valtion lainsäädännön mukaan täyttyneiden vakuutuskausien perusteella — tarkoitetaan siirtotyöläisen kyseisen maan lainsäädännön mukaan tosiasiallisesti suorittamia maksuja, ja säännös merkitsee sitä, että näin saatu etuuden teoreettinen määrä korjataan asianmukaisesti nykyarvoa vastaavaksi ja sen määrää korotetaan niin kuin asianomainen henkilö olisi jatkanut työskentelyään keskeytyksettä ja samoilla edellytyksillä kyseisessä jäsenvaltiossa.

Jos etuuksien teoreettista määrää laskettaessa siirtotyöläisen sosiaaliturvaetuudet olisivat neuvoston asetuksen N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohdan e alakohdan (nykyinen g alakohta) soveltamisen vuoksi pienemmät kuin mihin hänellä olisi ollut oikeus sellaisen jäsenvaltioiden ennen asetuksen voimaantuloa tekemän kahdenkeskisen tai monenvälisen sopimuksen perusteella, josta on tullut osa maksavan jäsenvaltion kansallista oikeutta, silloin on kuitenkin sovellettava tällaisen sopimuksen määräyksiä. Jos se, että maksavassa jäsenvaltiossa kansallisen oikeuden osaksi saatettua sopimusta ei voida soveltaa, ei ensi arviolta aiheuta siirtotyöläiselle sosiaaliturvaetuuksien menetyksiä, kansallisen tuomioistuimen on laskettava riidanalaisten sosiaaliturvaetuuksien teoreettinen määrä erikseen kyseisen sopimuksen ja yhteisön säännösten perusteella ja lopuksi vertailtava näitä kahta lopputulosta.